

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Betonpompbediener

1. Globaal

1.1 TITEL

Betonpompbediener

Deze benaming wordt gebruikt in het beroepscompetentieprofiel van het Fonds voor Vakopleiding in de Bouwnijverheid fvb - ffc constructiv. Deze benaming wordt algemeen gebruikt door de sector.

1.2 DEFINITIE

De betonpompbediener bestuurt een zelfrijdende betonpomp en bedient het pompsysteem waarmee het beton, aangeleverd door de betonmixerchauffeur, verder gepompt wordt teneinde het exact daar op de bouwplaats te krijgen waar het nodig is.

1.3 EXTRA UITLEG

De betonpompbediener rijdt met de betonpomp (een vrachtwagenchassis waarop een pompsysteem gemonteerd is) naar de bouwplaats en stelt ze op volgens de geldende veiligheidsvereisten. Hij bedient de pomp en de giek via een afstandsbediening. Na de werkzaamheden stort hij het restbeton en reinigt de pompleiding, de pomp en het onderstel volgens de geldende milieuriichtlijnen. Hij noteert de pompegegevens op het pomprapport en zorgt ervoor dat dit afgetekend wordt. Hij staat ook in voor het dagelijks onderhoud van de machine.

De (hoofd)aannemer is verantwoordelijk voor de veilige toegang tot de werf en een veilige plaats voor het stabiel opstellen van de pomp. De betonpompbediener moet dit kunnen beoordelen (en eventueel weigeren om de opdracht uit te voeren). Het is ook de aannemer die verantwoordelijk is voor het voorzien van een plaats waar het restbeton gestort en de pomp gereinigd kan worden zonder het milieu te schaden.

Bij het uitvoeren van zijn werk wordt van de betonpompbediener verwacht dat hij op elk ogenblik rekening houdt met de veiligheid (stabiele opstelling, uit de buurt van elektrische leidingen, bediening van de eindslang, ..) , het milieu en de kwaliteit van het werk. Veiligheid, welzijn, milieu- en kwaliteitszorg lopen als een rode draad door het takenpakket.

Aangezien de betonpompbediener geen lading vervoert maar enkel met de betonpomp naar zijn werkplaats rijdt is hij vrijgesteld van het bezit van het attest van basiskwalificatie (vakbekwaamheid voor beroepschauffeurs). Dit in tegenstelling tot de betonmixerchauffeur. Dit zorgt ervoor dat bepaalde basisactiviteiten en daarmee verbonden kennis en vaardigheden van de chauffeur niet opgenomen werden in dit dossier.

1.4 SECTOREN

- Bouw (PC124 Bouwbedrijf)

1.5 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

fvb-ffc Constructiv (Fonds voor Vakopleiding in de Bouwnijverheid)

Mede-indieners

Raad van Bestuur fvb - ffc constructiv

Vlaamse oriëntatiegroep (VCB, Bouwunie, ACV-BIE, Algemene Centrale - ABVV, ACLVB (paritaire goedkeuring))

WTTCB (Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor de Bouwnijverheid)

navb - cnac constructiv (Nationaal Actiecomité voor Veiligheid en Hygiëne in het Bouwbedrijf)

VDAB-Studiedienst

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): N410101 Vrachtwagenchauffeur (m/v), 2 mei 2013
- Beroeps(competentie)profiel: 'Betonpompbediener' (2013) van het Fonds voor Vakopleiding in de Bouwnijverheid fvb - ffc constructiv

Relatie tot het referentiekader

De Competent-fiche N410101 geeft in haar huidige vorm niet volledig en exact geformuleerd weer wat de competenties zijn van een betonmixerchauffeur. Vanuit de sector werd beslist om dit dossier in eerste instantie te laten steunen op het beroepscompetentieprofiel 'Betonmixerchauffeur' van fvb - ffc Constructiv.

De activiteiten zoals overgenomen uit het beroepscompetentieprofiel 'Betonmixerchauffeur' stemmen in danige mate overeen met de Competent-fiche dat die nagenoeg volledig werden opgenomen. De gebruikte terminologie is echter in veel gevallen afwijkend.

De basisactiviteiten uit Competent-fiche N410101 stemmen als volgt overeen met de competenties uit het BKD Betonpompbediener volgens best-fit-principe:

- "De staat van het voertuig en de uitrusting nakijken en de koppeling uitvoeren" (Id 17943) komt het best overeen met BA "Controleert het voertuig vooraf aan het vertrek"
- "Het traject bepalen volgens de eigenschappen van het voertuig, de lading en de leveringsprioriteiten" (Id 12447) vormt een onderdeel van BA "Plant de werkzaamheden" (Id 12447-c)
- "Het laden van goederen in het voertuig organiseren of controleren" (Id 16399) behoort niet tot de activiteiten van de betonpompbediener
- "De aanwezigheid en geldigheid van boord- en transportdocumenten nakijken" (Id 17863) vormt een onderdeel van BA "Plant de werkzaamheden" (Id 17863-c)
- "Producten of goederen ophalen, vervoeren en leveren en de overeenkomst met de bestelling met de klant controleren" (Id 16870) vormt een onderdeel van SA "Voert de administratieve taken uit" (Id 16870-c)
- "Opvolgdocumenten van de activiteiten invullen en de informatie doorgeven aan de betrokken dienst" (Id 18130) vormt een onderdeel van SA "Voert de administratieve taken uit" (Id 18130-c)
- "Urgentiemaatregelen uitvoeren in geval van ongeval en de betrokken diensten waarschuwen" (Id 15504) komt het best overeen met BA "Treedt op bij ongevallen"

De specifieke activiteiten uit Competent-fiche N410101 stemmen als volgt overeen met de competenties uit het BKD Betonpompbediener volgens best-fit-principe:

- "Een voertuig manueel of met behulp van niet-gemotoriseerde machines voor goederenbehandeling laden en lossen" (Id 20691) behoort niet tot de activiteiten van de betonpompbediener
- "Douaneformaliteiten vervullen bij de grensdiensten" (Id 20022) behoort niet tot de activiteiten van de betonpompbediener
- "Producten doseren en stalen nemen" (Id 19999) behoort niet tot de activiteiten van de betonpompbediener
- "Basisonderhoud uitvoeren, het voertuig reinigen" (Id 18043) komt het best overeen met SA "Verzorgt en onderhoudt de betonpomp"

2. Activiteiten

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Basisactiviteiten

Chauffeurs

- Plant de werkzaamheden (co 00896)

- Controleert persoonlijke documenten (identiteitskaart, rijbewijs, ...)
- Controleert voertuiggebonden documenten (verzekeringsdocument, keuringsbewijs, technische fiche,)
- Bepaalt/Controleert de reisweg
- Controleert het voertuig vooraf aan het vertrek (co 00897)
 - Controleert alle noodzakelijke onderdelen van het voertuig
- Rijdt met het voertuig (co 00898)
 - Past de straatcode correct toe
 - Bestuurt het voertuig correct en volgens de regels
 - Respecteert rij- en rusttijden
 - Rijdt zuinig
 - Rijdt defensief
 - Stelt, bij pannes, de oorzaak vast
- Treedt op bij ongevallen (co 00899)
 - Schat de situatie in
 - Voorkomt erger
 - Roept de hulpdiensten correct op en informeert ze (plaats, toestand,)
 - Biedt eerste hulp
 - Gebruikt brandbestrijdingsmiddelen
 - Evacueert passagiers
 - Gaat om met agressie van betrokken personen
 - Vult een ongevallenformulier in
- Communiceert intern en extern (co 00900)
 - Gebruikt GSM en boordcomputer
 - Registreert de eigen werkzaamheden
 - Communiceert met het bedrijf/collega's
 - Is klantvriendelijk (omgaan met klanten, ...)
 - Drukt zich voldoende in een vreemde taal uit, wanneer noodzakelijk
- Ziet toe op veiligheid en gezondheid (co 00901)
 - Vermijdt fysieke risico's (bij heffen en tellen van goederen,...)
 - Schat de risico's in van ongezonde voeding, alcohol, drugs, stress en vermoeidheid op het rijgedrag
 - Gebruikt persoonlijke beschermingsmiddelen
 - Kan omgaan met agressie van andere weggebruikers

Bouw

- Werkt in teamverband (co 00902)
 - Communiceert effectief en efficiënt
 - Wisselt informatie uit met collega's en verantwoordelijken
 - Overlegt over de voorbereiding, uitvoering en afwerking van de opdracht
 - Rapporteert aan leidinggevenden
 - Werkt efficiënt samen met collega's

- Volgt aanwijzingen van verantwoordelijken op
- Past zich flexibel aan (verandering van collega's, ...)
- Werkt met oog voor kwaliteit (co 00903)
 - Evalueert zijn eigen werkzaamheden kwalitatief en kwantitatief, en stuurt desnoods bij
 - Gaat zuinig om met materialen, gereedschappen, tijd en vermijdt verspilling
 - Houdt zich aan de regels voor traceerbaarheid van producten en uitgevoerde werken door het bijhouden van de etiketten en markering van de gebruikte materialen
- Werkt met oog voor welzijn, veiligheid en milieu (co 00904)
 - Herkent en signaleert gevaarlijke situaties, neemt gepaste maatregelen bij ongelukken en meldt ongevallen en incidenten volgens interne procedures
 - Past de voorschriften met betrekking tot netheid en hygiëne toe
 - Werkt ergonomisch
 - Controleert de aanwezigheid van en gebruikt PBM's en CBM's volgens de specifieke voorschriften
 - Ziet er op toe dat veiligheids- en milieuvoorschriften worden gerespecteerd
 - Herkent, voorkomt en beschermt tegen specifieke risico's zoals gevaarlijke en schadelijke stoffen (cement en hulpstoffen, kwartsstof, ...), lawaai, brand en explosies
 - Werkt met oog voor energieprestaties van gebouwen
 - Sorteert afval volgens de richtlijnen en vraagt om informatie in geval van twijfel
 - Gebruikt water voor taken en schoonmaak efficiënt
 - Gebruikt energiestromen duurzaam
 - Beperkt geluidshinder

PBM's en CBM's = persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen

- Gebruikt machines en gereedschappen (co 00905)
 - Selecteert te gebruiken machines en gereedschappen
 - Controleert de machines en gereedschappen voor gebruik
 - Gebruikt machines en gereedschappen op een veilige en efficiënte manier
 - Onderhoudt en reinigt de machines en gereedschappen na gebruik
- Organiseert zijn werkplek veilig en ordelijk (co 00906)
 - Ontvangt en begrijpt de opdracht
 - Richt de eigen werkplek in volgens voorschriften en/of instructies en houdt daarbij rekening met de algemene werforganisatie en de logische werkvolgorde
- Werkt op hoogte (co 00907)
 - Gebruikt ladders en platformen volgens de veiligheidsregels
 - Gebruikt beschermingsmiddelen (PBM's en CBM's)

Specifieke activiteiten

- Bereidt de werken met de betonpomp voor (co 00908)
 - Ontvangt en respecteert de veiligheidsvoorschriften van de bouwplaats
 - Controleert het leveringsadres
- Controleert de betonpomp (co 00909)

- Voert de controles in stilstand uit aan de hand van een checklist
- Voert de controles bij het starten van de motor uit aan de hand van een checklist
- Controleert de netheid van de betonpomp
- Rijdt met een betonpomp (co 00910)
 - Stapt veilig in en uit de cabine
 - Bestuurt een betonpomp rekening houdend met de kenmerken van het voertuig
 - Volgt de uitgestippelde route
- Bereidt het pompen voor (co 00911)
 - Wisselt informatie uit en voert controles uit met de bouwplaatsverantwoordelijke en / of klant
 - Evalueert of het pompen veilig kan gebeuren
 - Zorgt ervoor dat het pompen zo snel mogelijk van start kan gaan
- Stelt de betonpomp op (co 00912)
 - Stelt het voertuig stabiel op, op de toegewezen locatie
 - Stempelt af
 - Plooit de giek open
 - Legt de leidingen klaar
- Pompt beton (co 00913)
 - Kiest de eigen positie in functie van een goed overzicht van de werkzaamheden
 - Start het pompen van het beton
 - Smeert de betonleidingen in
 - Manipuleert de giek en pompt het beton
 - Communiqueert met betonmixerchauffeur en eindslangbedieners met de gepaste communicatiemiddelen
 - Reageert gepast bij pomppauzes
 - Beëindigt het pompen
 - Reinigt de betonleiding na elke langere pauze
- Vangt buitengewone omstandigheden op (co 00914)
 - Reageert gepast als schadevrij werken niet gegarandeerd kan worden, wanneer er niet stabiel kan opgesteld worden, wanneer er geen overeenkomst kan bereikt worden met de bouwplaatsverantwoordelijke, of als het voertuig zich heeft vastgereden op de bouwplaats
 - Reageert gepast bij oponthoud door ongevallen, panne, olieoverlies of bij een moeilijk te vinden bouwplaats
 - Reageert gepast bij verstoppingen van de leidingen
 - Neemt contact op met de verantwoordelijke in de centrale
- Verwerkt of verwijdert restproducten (co 00915)
 - Verwerkt of stort restbeton
 - Verwijdert of verwerkt spoelwater
 - Verwijdert restproducten en afval
- Verzorgt en onderhoudt de betonpomp (co 00916)
 - Tankt brandstof bij
 - Houdt de cabine proper
 - Volgt onderhoudsvoorschriften van de betonpomp op

- Neemt extra voorzorgsmaatregelen bij vorst
 - Voert periodieke controles en onderhoud uit
 - Reinigt en onderhoudt de betonpomp, trechter en leidingen dagelijks
 - Voert onderhoudswerkzaamheden aan de slangen uit
 - Informeert de onderhoudsverantwoordelijke in de centrale
- Voert de administratieve taken uit (co 00917)
 - Ontvangt en verwerkt de werkopdracht
 - Houdt pomprapporten bij en vult deze in
 - Handelt zijn eigen administratie af

2.2 DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

Chauffeur

- Kennis van de (nationale en internationale) straatcode
- Kennis van de kenmerken van de krachtoverbrenging met het oog op een optimaal gebruik
- Kennis van de koppelkrommen, van het vermogen en van het specifiek brandstofverbruik van een motor
- Kennis van het optimaal gebruiksbereik toerenteller, dekkingsdiagrammen en overbrengingsverhoudingen
- Kennis van de technische kenmerken en de werking van de remsystemen teneinde het voertuig onder controle te houden, de slijtage te beperken en disfuncties te voorkomen
- Kennis van de grenzen aan het gebruik van remmen en retarders
- Kennis van de op rijdende voertuigen werkende krachten
- Kennis van ergonomische hef- en tiltechnieken
- Kennis van de beginselen van een gezonde en evenwichtige voeding
- Kennis van de effecten van alcohol, medicijnen of andere stoffen die het gedrag kunnen beïnvloeden
- Kennis van de symptomen, oorzaken, effecten van vermoeidheid en stress
- Kennis van het fundamenteel belang van de basiscyclus werk/rust
- Kennis van veiligheidsvoorschriften en verkeersregels in bedrijven

Betonpompbediener

- Basiskennis van wiskunde (inhoudsmaten, soortelijk gewicht, volumes,...)
- Basiskennis van de EHBO-technieken
- Basiskennis van doseringen van de hulpstoffen en vezels en de nodige doormengtijden
- Kennis van de regelgeving over rij- en rusttijden
- Kennis van de bediening van een GPS
- Kennis van milieuzorgsystemen en -voorschriften in functie van de eigen werkzaamheden
- Kennis van de bouwplaatsorganisatie
- Kennis veiligheids-, gezondheids-, hygiëne- en welzijnsvoorschriften
- Kennis van specifieke risico's van kwartsstof en andere gevaarlijke producten

- Kennis van specifieke risico's van elektriciteit, lawaai, trillingen, brand en explosies
- Kennis van veilige en ergonomische hef-, til- en werktechnieken (driepuntsmethode bij in- en uitstappen)
- Kennis van de voorschriften voor het veilig werken op hoogte
- Kennis van PBM's en CBM's
- Kennis van (veiligheids)pictogrammen
- Kennis van de voorschriften rond afvalbeheer
- Kennis van een geoptimaliseerd verbruik en recuperatie van water, materialen en energie
- Kennis van vakterminologie
- Kennis van persoonlijke documenten, boorddocumenten en werkdocumenten (pomprapport, Europees aanrijdingsformulier, ..)
- Kennis van materialen, gereedschappen en machines
- Kennis van technische voorschriften en aanbevelingen in functie van de eigen werkzaamheden
- Kennis van controle- en meetmethoden en –instrumenten (controle vloeibaarheid van het beton, ...)
- Kennis van kwaliteitsnormen, waarden en toleranties
- Kennis van de veiligheidsvoorschriften (signalisatie, afsluiting, orde en netheid)
- Kennis van de onderdelen, bediening en de onderhoudsvoorschriften van het eigen voertuig
- Kennis van de aard en de kenmerken van de betonpomp (afmetingen, dode hoek, stabiliteit, ..)
- Kennis van de risico's en veiligheidsvoorschriften bij tanken
- Kennis van de te nemen maatregelen bij onvoorziene omstandigheden (ongevallen, panne op de openbare weg, file, ...)
- Kennis van de milieuvoorschriften en productprocedures (voorwaarden voor het storten van restbeton, invloed van vers beton op grondwater en leefmilieu)
- Kennis van de betonsamenstelling (cementsoorten, granulaten, toevoegsels, hulpstoffen, vezels en water)
- Kennis van de karakteristieken van vers beton (W/C factor, ..) en betonspecificaties (druksterkte-, omgevings- en consistentieclassen, Dmax)
- Kennis van de verschillende hulpstoffen (plastificeerders, bindingsvertragers en –versnellers, luchtbelvormers, ...) en vezels, hun toepassingsgebied en hun effecten
- Kennis van algemene eigenschappen en eisen voor specifieke betonsoorten (zelfverdichtend, wegenbeton, printbeton, uitgewassen beton, onderwaterbeton,...)
- Kennis van de eisen aan de toegankelijkheid van de bouwplaats en de staat van de toegangsweg (draagkracht van de ondergrond, obstakels, doorrijhoogte)
- Kennis van de risico's en eerste hulptechnieken bij lichaamscontact met vers beton
- Kennis van de gevolgen voor het BENOR keurmerk bij toevoeging van hulpstoffen, vezels of water op vraag van de klant
- Kennis van de invloed van watertoevoeging op de W/C factor
- Kennis van de invloed van de valhoogte op de betonkwaliteit (ontmenging)
- Kennis van de vereiste lossnelheden
- Kennis van het verbod op zoutzuur en zoutzuuroplossingen en de mogelijke vervangproducten voor de reiniging van de betonpomp en de leidingen
- Kennis van technieken voor het borgen van losse onderdelen
- Kennis van het recht op terugtrekking
- Kennis van de stabiliteit van de machine bij bewegingen van de giek
- Kennis van de technieken en veiligheidsmaatregelen bij de montage van leidingen

- Kennis van de technieken en veiligheidsmaatregelen voor het reinigen van leidingen
- Kennis van de pompbaarheid van beton
- Grondige kennis van het risico op elektrocutie en te nemen voorzorgsmaatregelen in geval van elektrocutie (minimaal toegestane afstanden tot hoogspanningslijnen, ..)
- Grondige kennis van de werking van de betonpomp, de stempelinstallatie en de giek

PBM's en CBM's = Persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen

Dmax = maximale korreldiameter van de granulaten

Recht op terugtrekking = de betonpompbediener heeft het recht om te beslissen of het pompen al of niet kan gebeuren in veilige omstandigheden

Cognitieve vaardigheden

Chauffeur

- Het kunnen controleren van persoonlijke documenten (identiteitskaart, rijbewijs, ...)
- Het kunnen controleren van voertuiggebonden documenten (verzekeringsdocument, keuringsbewijs, technische fiche, ...)
- Het kunnen controleren van alle noodzakelijke onderdelen van het voertuig
- Het correct kunnen toepassen van de straatcode
- Het kunnen respecteren van rij- en rusttijden
- Het kunnen zuinig rijden
- Het kunnen defensief rijden
- Het kunnen gebruiken van hulpmiddelen om een route uit te stippelen
- Het kunnen inschatten van de situatie bij ongevallen
- Het correct kunnen oproepen en informeren van de hulpdiensten (plaats, toestand,)
- Het kunnen bieden van de eerste hulp
- Het kunnen gebruiken van brandbestrijdingsmiddelen
- Het kunnen omgaan met agressie van betrokken personen
- Het kunnen invullen van een ongevallenformulier
- Het kunnen gebruiken van GSM en boordcomputer
- Het kunnen registreren van de eigen werkzaamheden
- Het kunnen communiceren met het bedrijf/collega's
- Het kunnen klantvriendelijk handelen (omgaan met klanten, ...)
- Het zich kunnen uitdrukken in een vreemde taal uit, wanneer noodzakelijk
- Het kunnen inschatten van de risico's in van ongezonde voeding, alcohol, drugs, stress en vermoeidheid op het rijgedrag
- Het kunnen gebruiken van persoonlijke beschermingsmiddelen

Betonpompbediener

- Het mondeling en/of schriftelijk kunnen rapporteren met de leidinggevende en/of de dispatcher
- Het efficiënt kunnen communiceren met collega's, klanten en derden: kunnen overleggen over de voorbereiding, uitvoering en afwerking van de opdracht en afstemmen van de eigen werkzaamheden op de activiteiten van anderen
- Het kunnen controleren van de aanwezigheid van en kunnen gebruiken van PBM's en CBM's volgens de specifieke voorschriften
- Het kunnen herkennen, voorkomen en beschermen tegen specifieke risico's van gevaarlijke stoffen (cement en hulpstoffen, kwartsstof, ...)

- Het volgens de productveiligheidskaarten kunnen gebruiken van producten met gevaarlijke eigenschappen (oliën en vetten, onderhoudschemicaliën, reinigingsproducten, cement of vers beton...)
- Het kunnen herkennen, voorkomen en beschermen tegen specifieke risico's zoals lawaai en trillingen
- Het kunnen herkennen en signaleren van gevaarlijke situaties, nemen van gepaste maatregelen bij ongelukken en melden van ongevallen en incidenten
- Het kunnen opzoeken en raadplegen van beschikbare en betrouwbare informatiebronnen
- Het kunnen uitvoeren van de werkopdracht volgens de planning en timing
- Het kunnen bepalen van de benodigde materialen, gereedschappen en machines
- Het zorgzaam, efficiënt en veilig kunnen omgaan met materialen, gereedschappen en machines
- Het kunnen inrichten van de eigen werkplek volgens voorschriften en/of instructies en rekening houdend met de algemene bouwplaatsorganisatie en de logische werkvolgorde
- Het kunnen sorteren van afval volgens de richtlijnen
- Het kunnen controleren van de staat van de betonpomp
- Het kunnen inschatten van vertragingen en het gevolg van de vertraging voor de lading van de betonmixer
- Het kunnen informeren van de verantwoordelijke in de centrale bij onvoorziene omstandigheden of problemen op de bouwplaats
- Het kunnen verwerken en opvolgen van instructies van de verantwoordelijke in de centrale
- Het kunnen opvolgen van wanneer de betonpomp een onderhoudsbeurt nodig heeft of naar de automobielininspectie moet en de onderhoudsverantwoordelijken hiervan op de hoogte stellen
- Het inzicht kunnen hebben in de normale werking van de betonpomp en kunnen vaststellen van afwijkingen ervan
- Het kunnen lozen en/of hergebruiken van spoelwater, afval, restbeton (in recyclage-installatie), .. volgens de vigerende regelgeving
- Het kunnen interpreteren en controleren van de werkopdracht
- Het kunnen nagaan of de giek volledig dichtgeplooid en op de gieksteun gelegd is en of de stempelpoten volledig ingeschoven en geborgen zijn alvorens de betonpomp te verrijden
- Het kunnen nagaan of losse onderdelen (leidingen, stempelschotten, ...) op de voorbestemde plaats liggen en tegen bewegen gezekeerd zijn
- Het er zich van kunnen vergewissen dat de nodige signalisatie is aangebracht bij het pompen vanop de openbare weg
- Het zich kunnen informeren bij de bouwplaatsverantwoordelijke over de veiligheid van de toegangsweg en de opstelplaats (de staat en draagkracht van de ondergrond, de afstand tot hoogspanningsleidingen, de afstand tot de bouwput, de vrije ruimte voor de giek, ...) en het controleren van deze aspecten.
- Het kunnen inschatten en voorkomen van het risico op kanteling en beschadiging
- Het samen met de bouwplaatsverantwoordelijke kunnen vaststellen van bestaande schade aan de bouwplaats of bij derden en desgevallend de toestand in duidelijke termen omschrijven op de leveringsbon
- Het kunnen inschatten wanneer een document van overdracht van verantwoordelijkheden moet ondertekend worden
- Het kunnen duidelijk maken van het belang van korte wachttijden aan de bouwplaatsverantwoordelijke

- Het kunnen laten gelden van het recht op terugtrekking
- Het veilig kunnen afstempelen van de machine
- Het veilig kunnen openplooiën van de giek
- Het zich zo kunnen opstellen dat men voor en tijdens het pompen zoveel mogelijk visueel contact heeft met zowel de inbrengplaats en de eindslangbedieners als met de betonpomp (en indien mogelijk met de betonmixerchauffeur)
- Het kunnen gebruiken van aangepaste communicatiemiddelen wanneer de pomp moet bediend worden vanaf een punt waarop de inbrengplaats niet zichtbaar is
- Het instructies kunnen geven aan en ontvangen van de betonmixerchauffeur met de gepaste communicatiemiddelen
- Het kunnen voorkomen van wegzakken van de stempelpoten tijdens het manipuleren van de giek, het vullen van de betonleiding en bij het begin van het pompen
- Het visueel kunnen beoordelen van de pompbaarheid van het beton en gepast reageren bij vastgestelde problemen
- Het kunnen vrijlaten van de eindslang bij het pompen of bij het verwijderen van verstoppingen
- Het kunnen regelen van het debiet
- Het kunnen rekening houden met de invloed van de valhoogte op betonspecie (ontmenging)
- Het in de nulstand kunnen zetten van de bedieningsorganen vooraleer van bedieningswijze (bedieningspaneel of afstandsbediening) te wisselen, om te vermijden dat de machine onverwachte bewegingen maakt
- Het via afstandsbediening kunnen afsluiten van alle bedieningsorganen op de machine bij bediening of bij afwezigheid, zodat de machine niet door onbevoegden kan worden bediend
- Het kunnen vermijden van pomppauzes, in mate van het mogelijke
- Het tijdig kunnen stoppen met pompen bij lege mixer of als er geen beton meer gelost moest worden
- Het onmiddellijk kunnen stoppen met pompen bij onregelmatigheden aan de pomp of als de veiligheid in het gedrang komt
- Het kunnen lokaliseren en verwijderen van verstoppingen
- Het kunnen nagaan van de geldigheid van het jaarlijks controleverslag van de pomp
- Het dagelijks kunnen controleren van de uiterlijke staat van de verschillende onderdelen van de machine (bandenspanning, veiligheidsuitrusting, kranen en hendels, lekkages, slijtage van pompslangen, scheuren, ...)
- Het kunnen zekeren van bewegende onderdelen tegen ongewenste inbedrijfstelling of onverwachte bewegingen vooraleer er werkzaamheden aan uit te voeren
- Het nauwkeurig en leesbaar kunnen opstellen van het pomprapport met een korte beschrijving van eventuele problemen (lichamelijke of materiële schade, wachten op saldoleveringen van beton, wachten tot de bouwplaats klaar of opgeruimd is, bijkomende leidingen gelegd, ...)
- Het kunnen indienen van het pomprapport

PBM's en CBM's = persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen

Probleemoplossende vaardigheden

Chauffeur

- Het kunnen, bij pannes, vaststellen van de oorzaak en voorkomen van erger

- Het zelfstandig of in samenspraak met de planner de route kunnen uitstippelen naargelang het voertuig en de planning
- Het kunnen vermijden van fysieke risico's (bij heffen en tillen van goederen,...)
- Het kunnen omgaan met agressie van andere weggebruikers

Betonpompbediener

- Het kwalitatief en kwantitatief kunnen evalueren en desnoods bijsturen van zijn eigen werkzaamheden
- Het gepast kunnen reageren op vastgestelde problemen met betrekking tot kwaliteit, veiligheid, milieu, proces en techniek rekening houdend met de voorschriften/procedures
- Het kunnen bijstellen van de route bij vertragingen en onvoorziene omstandigheden
- Het kunnen vermijden dat onbevoegden zich toegang verschaffen tot de cabine
- Het kunnen voorzien van verse luchttoevoer in gesloten ruimten
- Het droog kunnen reinigen indien geen toestemming voor het spoelen of geen geschikte plaats (openbare weg, boven riolering,...)

Motorische vaardigheden

Chauffeur

- Het correct en volgens de regels kunnen besturen van het voertuig
- Het kunnen proper en net houden van de cabine

Betonpompbediener

- Het kunnen toepassen van de juiste ergonomische hef, til- en werktechnieken
- Het kunnen gebruiken van ladders en steigers volgens de veiligheidsregels en herkennen en signaleren van gebreken
- Het kunnen reinigen en net houden van het voertuig
- Het onder alle omstandigheden en volgens de veiligheidsvoorschriften en verkeersregels kunnen besturen van een betonpomp, rekening houdend met de aard en de beperkingen van het voertuig
- Het snel en efficiënt hanteren van de spuitinstallatie zonder overdreven waterverbruik
- Het kunnen uitvoeren van klein onderhoud van en kleine herstellingen aan het voertuig
- Het kunnen controleren en vervangen van (hogedruk)slangen
- Het kunnen borgen van de eindslang en koppelen van toebehoren aan de giek
- Het kunnen leggen en controleren van bijkomende leidingen
- Het kunnen smeren van de leidingen
- Het beheerst kunnen verplaatsen van de giek
- Het kunnen vermijden van ontmenging tijdens korte pomppauzes door met korte slagen achteruit en vooruit in de leiding te pompen
- Het kunnen terugpompen van het beton tot in de vultrechter en reinigen van de leiding bij lange pomppauzes of na het beëindigen van het pompen
- Het kunnen reinigen van alle onderdelen van de pomp, de pompleiding, losse leidingdelen en het onderstel

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend op de openbare weg en op locatie in open en / of gesloten bouwplaatsen (woningbouw, utiliteitsbouw en wegenbouw).
- Dit beroep wordt meestal individueel uitgeoefend, waarbij de nodige flexibiliteit belangrijk is om zich aan te passen aan wijzigingen van planning, omgeving, weers- en verkeersomstandigheden.
- De werkopdracht en het eindresultaat wordt strikt afgebakend en er heersen in veel gevallen strikte deadlines, wat resultaatgerichtheid, stressbestendigheid, concentratie, flexibiliteit en doorzettingsvermogen vraagt.
- De bouwsector kent veel reglementeringen, normen, aanbevelingen, codes van goede praktijk en technische voorlichtingsfiches inzake kwaliteit, veiligheid, gezondheid, hygiëne, welzijn, milieu en duurzaam bouwen. Verspilling en de rijzende afvalberg dwingen tot een economische en ecologische omgang met en hergebruik van grondstoffen en materialen.
- De situatie op de werkplek kan het dragen van lasten, het werken op hoogte, contact met gevaarlijke producten en werken in moeilijke houdingen en omstandigheden impliceren.
- De betonpompbediener komt in contact met de verantwoordelijke van de planning, de klant (of zijn vertegenwoordiger) en bij wet aangestelde personen (politie, inspectiediensten, ...).

Handelingscontext

- Oog hebben voor kwaliteit en de tevredenheid van de klant door met zorg, precisie en toewijding te werken.
- Op constructieve en gebruiksvriendelijke wijze uitwisselen van informatie met klanten en collega's (bouwplaatsverantwoordelijken, betonmixerchauffeurs, betonneerders en dispatchers).
- Aandacht hebben voor gevaarlijke situaties.
- Veiligheidssignalisatie op de bouwplaats respecteren.
- PBM's en CBM's met zorg plaatsen, gebruiken en onderhouden.
- Omzichtig omgaan met grondstoffen en producten, rekening houdend met veiligheids-, plaatsings- en milieuvoorschriften.
- Zorgvuldig en nauwkeurig gebruiken van machines, gereedschappen en materialen.
- Gedurende het volledige pompproces duidelijk informatie en instructies uitwisselen.
- Het bijblijven met de (technologische) ontwikkelingen binnen de sector vergt leergierigheid en het volgen van (verplichte) opleidingen.
- Zich in het verkeer bewegen waarbij de betonpompbediener een lang en zwaar voertuig bestuurt waarmee manoeuvreren niet gemakkelijk is.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het uitstippelen van de meest efficiënte route
- het veilig rijden met een betonpomp
- het beslissen of contact met de dispatcher aangewezen is
- het inschatten van de draagkracht van de ondergrond
- het veilig en stabiel opstellen van een betonpomp

- het veilig en ergonomisch hanteren en tillen van lasten
- het veilig pompen van beton
- Het weigeren van het pompen in onveilige situaties
- het bijhouden van de werkadministratie
- het terugpompen van restbeton en verwijderen van afval en het veilig en milieubewust werken
- het controleren van de kwaliteit en kwantiteit van zijn werk
- het reinigen en onderhouden van de betonpomp

Is gebonden aan

- een ontvangen werkopdracht en tijdsplanning
- veiligheids-, gezondheids-, kwaliteits- en milieuvoorschriften, codes van goede praktijk, technische voorschriften, productfiches en verkeersregels
- afspraken met betrekking tot zijn eigen werkzaamheden met collega's en derden
- instructies van de dispatcher
- instructies van de bouwplaatsverantwoordelijke en/of klant
- instructies van de betonmixerchauffeur en betonneerders

Doet beroep op

- de dispatcher bij aanpassingen aan de planning (onvoorziene vertragingen, ...)
- de dispatcher bij problemen met de leveringen (gevaarlijke en/of onveilige situaties, onenigheid met de klant, ...)
- (onderhouds)technieker en/of derden bij storingen, technische interventies en/of onderhoud aan de betonpomp

Verantwoordelijkheid

- Het plannen van de werkzaamheden
- Het controleren van het voertuig vooraf aan het vertrek
- Het rijden met het voertuig
- Het optreden bij ongevallen
- Het intern en extern communiceren
- Het toezien op veiligheid en gezondheid
- Het werken in teamverband
- Het werken met oog voor kwaliteit
- Het werken met oog voor welzijn, veiligheid en milieu
- Het gebruiken van machines en gereedschappen
- Het veilig en ordelijk organiseren van zijn werkplek
- Het werken op hoogte
- Het rijden met een betonpomp
- Het voorbereiden van de werken met de betonpomp
- Het controleren van de betonpomp
- Het voorbereiden van het pompen
- Het opstellen van de betonpomp
- Het pompen van beton
- Het opvangen van buitengewone omstandigheden
- Het verwerken of verwijderen van restproducten
- Het onderhouden en verzorgen van de betonpomp
- Het uitvoeren van administratieve taken

2.3 ATTESTEN

Wettelijke attesten

- Beschikken over een rijbewijs categorie C

Vereiste attesten

Voor de praktijktoefening is een gedegen opleiding vereist voor het pompen van beton volgens de BENOR-kwaliteitsnorm.

Het is steeds aangeraden de vigerende wetgeving te raadplegen, daar deze onderhevig kan zijn aan veranderingen.

Instapvoorwaarden

Geen vereisten.

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Het Fonds voor Vakopleiding in de Bouwnijverheid fvb-ffc constructiv en de federatie voor stortklaar beton, Fedbeton, heeft een raming gemaakt op basis van het jaarlijkse verbruik. In België ligt het aantal betonpompbedieners in de grootte-orde van 250.

Vacatures

Bij VDAB bestaat er geen code voor het beroep betonpompbediener. De vacaturecijfers zijn gebaseerd op het volgende gecodeerde beroep bij VDAB:

64141 Vrachtwagenbestuurder (nijverheidswerven, bouwwerven)

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector

i. Spreiding over de betrokken sectoren – Ontvangen jobs in 2012

Ontvangen vacatures		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures
NEC zonder uitzendopdr.	01. Primaire sector		1		1							3	1			6	3
	02. Dranken, voeding en tabak				2			1								3	
	06. Vervaardiging van bouwmaterialen		0	4				0		2	1			1		8	2
	07. Metaal											1				1	1
	08. Vervaardiging van machines en toestellen	1				1			1							3	
	09. Vervaardiging van transportmiddelen		1													1	
	11. Overige industrie							1							7	8	2
	12. Energie, water en afvalverwerking											2			1	3	
	13. Bouw	4	5	6		3	2	10	4	14	2	17	4	7		78	16
	14. Groot- en kleinhandel	1				0	1		2	0	0	3	0	0		7	3
	15. Transport, logistiek	17		1		1		4	4	3	1	14	4	2		51	17

en post																	
17. Informatica, media en telecom												1				1	
19. Zakelijke dienstverlening	0									1					1	2	1
20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	1	1	54		1	2	3			1	22		1	1	87	13	
21. Diensten aan personen	6														6	3	
23. Openbare besturen	1														1		
24. Onderwijs							2								2		
27. Overige dienstverlening										1					1		
TOTAAL	31	8	65	3	6	5	21	11	19	7	62	10	11	10	269	61	

i. Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie) op het einde van de maand dec 2001 - 2012

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	16	23	16	22	38	57	38	47	26	22	56	61
Uitzendopdr.	1		1	1	9	8	11	8	51	46	62	73
TOTAAL	17	23	17	23	47	65	49	55	77	68	118	134

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding) op het einde van de maand dec 2012

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
NEC zonder uitzendopdr.	3	3	5			1	1		10	4	28	2	2	2	61
Uitzendopdrachten	4		8		3	2	14	8	7	11	8	7	1		73
TOTAAL	7	3	13		3	3	15	8	17	15	36	9	3	2	134

II. Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd) 2001 - 2012

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.	154	166	144	182	159	210	197	262	136	198	257	269
Uitzendopdr.	4	1	2	46	112	130	304	251	144	368	294	322
TOTAAL	158	167	146	228	271	340	501	513	280	566	551	591

III. Spreiding van het aantal vacatures per provincie en/of regio in 2012

Regio	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	Totaal
NEC zonder uitzendopdr.	31	8	65	3	6	5	21	11	19	7	62	10	11	10	269
Uitzendopdr.	32	10	19	7	10	9	42	48	23	29	50	18	19	6	322
TOTAAL	63	18	84	10	16	14	63	59	42	36	112	28	30	16	591

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden - einde december 2012 op basis van max. 8 beroepsaspiraties

Beroep	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	26	9	22	14	11	5	9	17	13	14	9	25	17	191

V. Knelpuntberoep i. Zo ja, duiding oorzaak (kwantitatief/kwalitatief)

Beroep	Ontvangen jobs NEC zonder uitzendopdr.	Aard knelpunt	Omschrijving
		Kwalitatief	
		Kwantitatief	Betonpompbediener is een structureel kwantitatief knelpuntberoep. De hogere vervangingsvraag omwille van de oudere leeftijdsstructuur van de werknemers in de bouw en de geringe instroom van schoolverlaters bestendigen het knelpunt.

4. Samenhang

De basisactiviteiten van de beroepen 'betonmixerchauffeur' en 'betonpompbediener' zijn gemeenschappelijk. De verwantschap tussen deze twee beroepen zorgt ervoor dat, mits het verwerven van bijkomende competenties, betonmixerchauffeurs ook als betonpompbedieners ingeschakeld kunnen worden.

Betonpompbedieners kunnen zich omscholen tot betonmixerchauffeurs, onder de belangrijke voorwaarde dat ze daarbij ook beschikken over een attest van basiskwalificatie (vakbekwaamheid voor chauffeurs). Ook vrachtwagenchauffeurs kunnen zich omscholen tot betonpompbedieners, vermits ze een groot basisactiviteiten gemeenschappelijk hebben.

Betonmixerchauffeur	Betonpompbediener
Vrachtwagenchauffeur	

5. Updates

Duurzaam	Relatief duurzaam	Beperkt duurzaam
<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Evoluties in de gebruikte technieken van de betonpompbedieners vallen vooral te verwachten bij activiteiten als reiniging of onderhoud, die steeds vaker uitbesteed worden aan andere partijen.

In het kader van een evolutie naar strengere milieueisen is de aandacht voor de behandeling en de recyclage van de restproducten toegenomen. De impact van kwaliteitsregels zoals het BENOR-certificaat hebben tot gevolg dat betonpompbedieners goed opgeleid moeten worden. Desondanks valt het niet te verwachten dat de wijzigingen aan deze kwaliteitseisen nog bijkomende invloed zullen hebben op de reeds beschreven competenties uit dit beroepskwalificatiedossier.

Het huidige beroepskwalificatiedossier is bijgevolg duurzaam.